

A Pilstól a Mecsekig

Ebben az úti beszámolómban nem a megtett kilométerekre és a vándorlás időtartamára helyezem a hangsúlyt (ezekre a kérdésekre részletes választ kaphatunk a Magyar Zarándokút útikalauzból), fontosabbnak tartom inkább azokról az érzéseimről szólni, amelyek mélyen megérintettek az Út, a Magyar Camino zarándoklása során.

Kora délután vonattal érkeztem Esztergomba. Szakadó eső várt. Ekkor jutott csak eszembe, hogy a túrazsákomat nem tettem vízhatlanná, olyan speciális védőborítást elfelejtettem venni rá. Ahogy elfoglaltam a szállásomat, gyorsan feltérképeztem a várost, hogy hol kapok ilyen. Nem találtam persze sehol, így maradt a jól bevált módszer: a nagyméretű szemeteszsák szétvágva is ugyan azt a célt szolgálja. Az esőfelszerelés-vadászat után volt még annyi időm, hogy a Bazilikát belülről is megcsodáljam. A csodálni szó egyáltalán nem túlzó, varázslatos monumentális építmény, megannyi szoborral és festménnyel díszítve. A kincstárat sajnos már nem találtam nyitva, e program helyett a Bazilika mögötti „Macska-úton” ereszkedtem le a hegyről, majd a Mária-Valéria hídon átsétáltam Párkányba, Szlovákiába. Mesés kilátás nyílik innen a Bazilikára és a Dunára.

Az éjszakát egyedül töltöttem az óriási Szent Adalbert Központ épületében. Lefekvés előtt lementem a Központ kápolnájába imádkozni, lelkigyakorlatot tartani. Volt itt idő és lehetőség is, hogy a 16 napos zarándoklatomra lelkileg is kellőképpen ráhangolódjak.

A testi felkészüléshez nagyon jó terepet biztosított Új-Zéland. Az ott eltöltött két év, és az ez idő alatti túrázások, hegymászások testileg hozzáedzettek az ilyen fizikai terheléshez.

Azt vallom, hogy a több napos zarándoklaton résztvevő emberek két csoportba sorolhatók: van, akinek már fáj valamije (lába, bokája, csípője stb.), és van, akinek majd fog. Mindenkinek ajánlom az útra indulás előtt valamilyen glükózamin tartalmú készítmény beszerzését, és e táplálék-kiegészítő (zarándoklat alatti) folyamatos szedését. Ezt csak ajánlasként írom, hiszen számomra nagyon bevált, amikor tavaly végigzarándokoltam Spanyolországban az El Camino 800 km-ét.

Esztergomból korai indulást terveztem, már 7 órakor úton voltam. Az El Caminon megszoktam, hogy a legtöbb zarándok korán kel és indul útnak, hogy a délutáni nagy meleget már a szálláshelyen pihenve vészelje át. A másik dolog pedig, hogy a frekvenciát több szállásokon a férőhelyek hamar betelnek. Itt a Magyar Zarándokúton ilyen gond nem adódik, hiszen előre le kell foglalni a szálláshelyeket minden éjszakára.

A Bazilika elől indulva, a Magyarok Nagyasszonya szobránál egy fohászra megállva, kezdetét vette a 16 napos élményekkel és kihívásokkal teli zarándoklat. Innen a városon át, a hegyre vezet az utunk. A Bazilika 136 méteres tengerszint feletti magasságáról a Vaskapu 404 méteres szintjéig kell felkapaszkodnunk. Ez az 5 km-es táv nagyon emlékeztet az El Camino kezdeti útvonalára, a Saint Jean Pied de Portból induló, a Pireneusokon átívelő küzdelmes szakaszra. A fáradságos munkáért kárpótol a táj, az erdő szépsége és a kilátás a városra.

Az erdőben (és persze mindenütt máshol is) ajánlatos követni a felfestett „Árpád-nyilakat”, melyek a jó utat mutatják. A kettős kereszt Magyarország címerében is megtalálható, mely az apostoli királyság jelképe. Több Árpád-házi uralkodó címerpajzsában is megjelenik ez a szimbólum, mely alapján egyszerűen Árpád-nyílnak neveztem az útmutató jelzéseket.

Okulásképpen írom a következőket, hogy mások megspórolhassanak egy olyan néhány km-es fölösleges barangolást, amit én tettem. Úgy gondoltam, hogy a Mária-út jelzéseit is követhetem bátran, hisz az útvonalunk azonos. Ez, mint később kiderült, csak részben igaz. Persze éppen az a szakasz volt eltérő, amin én maszekoltam. Úgy véltem, ez az út is biztos a jó irányba visz. Nem ez történt. A végén már a Mária-út jelzései is elfogytak, csak a piros turistajelzést találtam. Ekkor már biztos voltam benne, hogy ez az út nem fog Pilisszentlélekre vezetni. A Mária-út kék keresztet „m”-jeibe kapaszkodva visszatértem a helyes útra. A Szűzanya, mint mindig, most is segített a rászorulón. Ez a kb. 1,5 órás kitérő emlékeztet a jövőben arra, hogy a kijelölt útról letérni nem ildomos. Most, így visszagondolva már nem bánom, hogy ez az eset történt velem; a Pilisben túrázni felemelő élményt jelent, bár akkor egy kicsit bejeddtem, nehogy eltévedjek végérvényesen.

A helyes út egy tisztáson haladt tovább. Az előző napi nagy esőzés után a mezei virágok ontották illatukat, pacsirták daloltak az égen. Ilyenkor minden kividul, újraéled. Egy nagy kajsziarack fánál kellett jobbra fordulni. Fel sem tűnt volna, hogy milyen fa mellett haladok el (ugyanis a zarándok ritkán néz a magasba fel, lent szokta az út jelzéseit megtalálni), ha az úton nem találtam volna érett gyümölcsöt. Gondviselő Atyám ajándékként kaptam hét érett, zamatos barackot. Igaz, a hangyákkal meg kellett küzdenem előtte, hiszen ők is meg szeretnék volna kapni a csemegét; ők értek oda hamarabb, de én voltam az erősebb. Sajna nekik várniuk kell, amíg újra érett pottyán le a fáról. Isten jól tudja, hogy a kajszi a kedvenc gyümölcsöm, figyelmes ajándékát örömmel fogadtam.

Szerintem itt a Pilisben kevés ember az, aki ne érezné Isten jelenlétét. A táj, a csend, a levegő illata, mind az Ő felénk áradó szeretetét hirdetik. Lelkünk szárnyal, és kiteljesedik, feltöltődünk „Földanya-nénénk” éltető, pezsdítő energiájával. Tudom, Ady szavaival élve, Isten „mindig mindenben minden”, a nehéz helyzetekben boldogan gondolok vissza a pilisi élményeimre, mert ha a jót, a szépet elfogadom Tőle, akkor el kell fogadnom a keserűséget is. Sajnos sokaktól megkaptam már, hogy balgaság így gondolkodni, de én úgy vélem, ez a mindenféle körülményben megmaradó erős hit alapja.

Az éjszakát Dobogókőn töltöttem, a Manréza lelkigyakorlatos házban szálltam meg. Nagy öröömre szolgált, hogy Magyarország egyik legfontosabb szakrális helyén volt lehetőségem szemlélődni, imádkozni. Egyes ezoterikus vélemények szerint itt található a Föld szívcsakrája – olvasható az útikalauzunkban. Keresztény szellemiségben élem mindennapjaimat, és egyben az ökumenizmus elkötelezett támogatója is vagyok. Az ezoterikus tudományokat, melyek felismerték a világ csodálatosan pontos rendszerét, Teremtőnk mindenhatóságának bizonyítékaként fogom fel. Elfogadom, hogy egyes filozófiai tanítások, vallások nagyobb hangsúlyt fektetnek a teremtett világ csodálására, mint magának a világ Teremtőjének imadására. Megértelek, bár meg nem értelek...

Dobogókő híres „kőhalmához” csak reggel látogattam el, mielőtt folytattam tovább utamat. Napkelte után, még pára volt a tengerszint feletti 700 m magasan emelkedő hegytetőn, és kellemesen hűvös szellő lengedezett. A turisták hada még nem érkezett meg, a csend, a nyugalom még inkább természetfelettivé tette a helyet. Persze én itt nem a hét csakrám töltögetésén munkálkodtam, hanem inkább kértem a Szentlelket, hogy nyissa meg értelmemet mindazok a csodálatos dolgok iránt, amelyeket Atyánk ki akar nyilatkoztatni a számunkra.

Néhány km-re Dobogókőtől a Szentkút-forráshoz és Mária kegyhelyhez érkeztem. Feltöltöttem a kulacsomat a kristálytisza vízzel, imádkoztam, majd boldogan folytattam utamat

Pilisszentkereszt felé. Továbbhaladva a hegyi úton, eljutottam a Trézsi, magyarul a Szereteforráshoz. A nyári nagy melegben jó volt megpihenni az enyhelyen, és szomjamat oltani a friss, hűs forrásvízzel. Nagyon szeretem a tavasz és a nyár illatát. Az illatok mindig is nagy hatással voltak rám. Amikor visszaemlékezek egy helyre, vagy eseményre, akkor beugrik az akkor érzett, hozzá kapcsolódó illat is, amit az agyam vele összekapcsolva tárolt el. Például a Szereteforrása hársfavirág illatú volt. Kerestem, de nem találtam, honnan jön a kellemes illat, egyetlen hársfát sem láttam a közelben. Ahogy leértem az Orosdy-kastélyhoz, ott pillantottam meg egy öreg, terebélyes példányt, mely teljes virágpompájával bódította érzéseimet, és emelte lelkemet egészen az égig. A másik kedvencem a fenyő illata, amit ha megérezek, az új-zélandi fenyvesekben való barangolásaim emlékét idézi fel. Csodálatos módon a Csillagösvény végig van ültetve lucfenyővel. A nyári melegben mámorító illatukkal tették felejthetlenné az ott eltöltött időt. A Csillagösvény meredek útvonalán haladva értem fel a Sziklakápolnához. A kápolna Makovecz Imre útmutatásai és Órfi József tervei alapján épült 2006-ban. Már régóta fel szerettem volna keresni e csodálatos helyet, de csak most tudott az álomom beteljesülni. Az egyszerű vonalvezetés és forma, a természetes alapanyagok használata, visszatérő elemek Makovecz Imre építészetiében. Makói születésű vagyok, e szép dél-alföldi városban több épületet is emeltek, illetve alakítottak át, melyeket Makovecz Imre tervezett. Kiemelkedő munkái többek között a Hagymaház, a buszpályaudvar váróterme, a makói sportcsarnok, egy makói bölcsőde épülete és a monumentális Hagymatikum, a makói termál-és gyógyfürdő épületegyüttese. Sajnos ez utóbbi két komplexum átadását megálmodója már nem érthette meg.

Pilisszántón az útikalauzom útmutatásai alapján felkerestem a Boldog Özséb emlékhelyet. Ő szervezte rendbe a Magyarországon szétszórta élő remetékét, így hozva létre az egyetlen magyar szerzetesrendet, a Pálos rendet.

Pilisszántót a Gurító eszpresszónál jobbra fordulva hagyhatjuk el. A sztori érdekessége az, hogy már hosszan gyalogoltam a főutcán, amikor inkább biztosra akartam menni, a kérdést illetően, jó irányba haladok-e, megkérdeztem egy ránézésre szakavatott, a kocsmákat szemmel láthatólag jó ismerő szaktekintélyt, hogy hol találom a fent nevezett vendéglátóhelyet. Nagy sajnálkozva közölte velem, hogy az *sajnos* már bezárt. Látszott rajta, ez a tény mekkora problémát okozott az ő életében, az enyémben azért akkora nyomot nem hagyott. Engem nem az foglalkoztatott igazán, hogy nyitva van-e, hanem csak az, hogy hol kell letérnem az útról.

Pilisszentivánra Szent László napján, névnapomon érkeztem. Nem jártam előzetesen utána, hogy mikor kezdődik mise a templomban, ugyanis az El Caminon megtanultam, tervezni előre nem érdemes, úgyis felborul az egész, pár be nem kalkulált körülmény miatt. Így nem bújtam a netet, hogy mindent részletesen lerögzítsek. Az Utat Isten kezébe tettem, mint ahogy egész életem útját is. Ő mindig megadja gyermekei boldogulásához a szükséges javakat. Titkon szerettem volna e nagy napon misére elmenni, és Eukarisztiában részesülni. Ahogy a templomhoz értem, éppen beharangoztak a szentmise kezdésére. A szállásadómmal folytatott előzetes telefonbeszélgetésünk során kiderült, a parókiát csak késve tudják kinyitni a számomra, szabadkozott is a zarándoksegítő hölgy, de ez Fentről éppen így volt megszervezve, az esti misére időben odaérhettem. Csak kérni kell, és megadatik...

A szépen felújított parókia épületében volt egy téglából boltívesen kialakított, több ember befogadására alkalmas kis kápolna, mely a híres Lourdes-i barlangra emlékeztetett. A kis oltár felett a San Damiano (Szent Damján)-kereszt függött, melynek eredetijét 2012 májusában volt szerencsém látni Assisiben, Olaszországban. Nagy örömet okozott, hogy itt Pilisszentivánon is tudtam e kereszt előtt imádkozni. Azért szeretem ezt a nem szokványos Krisztus-ábrázolást,

mert ezen a fészületen Jézust nem a halott Messiásként jelenítik meg, hanem mintegy a kereszttel előtt álló, kitárt karokkal áldó Krisztust. Így szeretem én látni és elképzelni Feltámadott Urunkat.

A következő napon barátságos erdei utakon jutottam el Budapest csodaszép kerületeibe. Pesthidegkút, Máriaremetén az 1899-ben felszentelt neogótikus kegytemplomba éppen odaérkeztem a délelőtti szentmise kezdetére. Az időzítés pontossága már megint elgondolkodtató. Véletlenek márpedig nincsenek, mindennek megvan az oka. Miután a Normafánál kigyönyörködtem magam Budapest panorámájának szépségében, elfoglaltam a szobámat a Mátyás király útján lévő zarándokszálláson. Az épület felújításának kellős közepébe csöppentem, de ezek a rekonstrukciós munkálatok egyáltalán nem zavarták kényelmemet. Szép új bútorokkal, konyhával, mosdóval felszerelt szálláson tölthettem az éjszakát. A Normafától rossz irányba közelítettem meg a zarándokszállást, mert az Eötvös utca felé indultam el, így egy jókora kerülővel jutottam el a célomhoz. Nem mintha nem lett volna elég az addig megtett kilométerek száma arra a napra. A szállásfoglalás után megnéztem, melyik is a számunkra eredetileg kijelölt erdei útvonal. Ezt most azoknak írom, akik a nap végére már csak egy kb. 15 perces könnyű sétával szeretnének a szálláshoz érkezni. Ahogy a Makkosmária-kegytemplomtól haladunk a hegyi ösvényen a Normafa irányába, a Jánoshegyi aszfaltútra érkezőnk. Itt fontos tudni, hogy ettől a kereszteződéstől jobbra kell indulni a Normafához, majd hogy a szállásra vezető legrövidebb utat elérjük, vissza kell térni ehhez a ponthoz, és innen egyenesen kell indulni egy jelzésekkel jól ellátott ösvényen a hegyről lefelé, a Mátyás király útja felé.

Délután a Normafától a 21-es helyi járatos busszal beutaztam a belvárosba. Ez a járat egészen a Széll Kálmán (volt Moszkva) térig visz, innen Metróval a Ferenciek terére mentem. Remélni persze nem is mertem volna, hogy esetleg egy esti misén is részt tudok venni, de azért meg akartam próbálni. A koncelebráló ferences atyák éppen akkor vonultak be megtartani a Vesperást. Szép keretet adott ez a mise a napomnak. A reggelt Pilisszentivánon az Assisi (ferences) keresztnél imádkozva kezdtem, majd este a ferences testvérekkel együtt mondhattam a Vesperás liturgiáját Budapesten. Néhány éve megérintett a ferences lelkiség, és azóta mindennapjaimat e szellemiség útmutatásai szerint próbálom élni. Isten tudja, mi lesz még ebből...

Másnap a Gellért-hegyi Sziklatemplomban imádkoztam, majd itt megkaptam az igazoló pecsétet a zarándokútlevelembe, és irány Szigetszentmiklós. Megpihelve a Kis-Duna partján lévő zarándokszálláson, próbáltam erőt gyűjteni az előttem álló kihíváshoz.

Az elkövetkező két nap több hosszú lélekölő szakasszal volt megtűzdelve. Ezt már megszoktam, hisz minden zarándoklaton vannak olyan részek, amelyeket legszívesebben átugrana a megfáradt vándor, ezt viszont nem tehetjük, így marad a kitartó séta, előbb-utóbb elfogy az unalmas szakasz is. Az egyik ilyen fárasztó etap a zarándoklat ötödik napjára esett, a Szigetszentmiklós-Dabas közötti útvonalon. Ezen a hosszú, monoton, a Duna-Tisza csatorna mellett végighúzó szakaszon van idő imádkozni, gondolkodni, na meg egy idő után nem gondolkodni; garantáltan semmi érdekes látnivaló nem fog kikökkenteni a meditálásodból. A következő nap is monoton volt, de itt már nem sok lehetőség volt meditálgatni, inkább a térképolvasással voltam elfoglalva. Nagyon oda kell figyelni, hogy melyik csatorna melyik oldalán kell haladni, ugyanis itt, ha egyet is elvét az ember, garantáltan kiköt a nagy semmi közepén. Arra viszont szinte semmi esély sincs, hogy valakinek az útbaigazítására hagyatkozz, mert az úton egy lélekkel sem fogsz találkozni. A délután folyamán (26 km megtétele után) megérkeztem a Hajós kastélyba. Érdemes itt eltölteni egy finom ebédet, nagyon kedvesek a

kastély és a hozzá tartozó étterem üzemeltetői. Jó volt a hűvösben egy kicsit megpihenni, erőt gyűjteni a még rám váró 12 km megtételéhez Ráckeveig.

Ráckeven, e szép Duna-parti városban sok látnivaló várja a zarándokokat. A teljesség igénye nélkül kiemelek néhányat: a lenyűgöző belső festéssel (freskóval, szekkóval) díszített Keresztelő Szent János katolikus templom, a Szerb Boldogasszony templom, mely országos jelentőségű műemlék és János vitéz sírja a katolikus temetőben.

A katolikus templom belső falára, bibliai témákból válogatva, a monumentális művet 1993-ban Patay László festőművész, és kis csapata festette meg egy év leforgása alatt. Egy kedves ott dolgozó (szolgálatot tevő) hölgy rögtönzött idegenvezetéséből tudtam meg, hogy 170 kg túró használtak fel a mű elkészítéséhez (tehéntúró volt ugyanis az alapja a festéknek). Varázslatos a térhatás, és a színek kavalkádja. A 14 stáció is egyedülálló módon lett ábrázolva a templom oldalfalán. Az események nem elkülönülten jelennek meg, ahogy már megszoktuk, hanem egymás mellett összedolgozva. Egyszerűen lenyűgöző a hatás. A mennyezet szekkójának témája Jákob álmával kezdődik, melyben az angyalok fel, s alá járkálnak egy égig érő létrán (Ter28:10). Ez az ószövetségi történet utal a mi Közvetítőnkre, Jézus Krisztusra. Ő az Út (a létra) az Atya és az emberek között. A mennyezet (oltártól nézve) jobb oldalán az erényeket, az elérendő célokat jelenítették meg; az alakok egyre növekednek, annak példájára, hogy a jósnak, a szeretetnek is növekedniük kell bennünk. Az utolsó négy alak közül a három fehér ruhába öltözött férfi a három legfontosabb erényt képviseli, a Hitet, a Reményt és a Szeretetet. A negyedik alak a Szűzanya alakja, érdekes módon parasztasszonynak ábrázolva. A másik oldalon pedig a bűnben vergődő emberek (bűnök, amik elválasztanak Istentől: önzés, hiúság, irigység, kevélység, iszákosság stb.) jelennek meg, majd a legtávolabbi sarokban a teljes megsemmisülés, a második halál. A Szentháromság is egyedülálló módon lett megfestve. Az Atya keze Jákob létrájára mutat. Az erények sorozata felől lévő krisztusi kéz hívogatóan mutat, felette nagy fényességben, fehér galamb képében a Szentlélek lebeg. Krisztus másik oldalra mutató keze elutasítóan, taszító mozdulatot tesz. Szenzációs az összhang.

Utam másnap a Duna töltésén haladt Ráckevétől a Tassi zsilipig. Megérkezve a Halászcsermákhoz, rendelhetünk finom, kiadós és olcsó zarándokmenüt. Erzsike, az étterem vezetője nagyon kedves volt, nekem külön készítettet vegetariánus adagot. Számos teendője közepette szakított időt, hogy odaüljön hozzám az asztalhoz, és őszinte érdeklődéssel kérdezgetett a zarándoklásról, az érzéseimről, a benyomásomról az Úttal kapcsolatban. Jól esett a figyelmessége.

Másnap a zsiliptől ismét a töltésen vezetett az utam Apostagig. A Rákóczi utcában, egy magánháznál szálltam meg, a tulajdonosa csak nemrég csatlakozott a zarándokszállások egyre bővülő számához. A zarándoksegítő hölgy itt is nagyon kedves volt, hűtött sárgadinnye szeletekkel vendégelt meg. Az ilyen gesztusok feledtetik a kimerültséget, a fáradalmakat. Ilyenkor érzi az ember, hogy megéri a fáradságot végigküzdeni a 16 napot, hisz rengeteg szeretetet kapunk jó emberektől. Lelkünk az út során minden pozitív és negatív hatásra érzékenyebb lesz. A mérleg nyelve szinte mindenkinél a pozitív sávban fog mozogni, bár óhatatlanul kapunk kritikát is. Ezeket nem szabad sokat rágódni. Főleg, ha nincs valóság alapja a rossz megjegyzésnek, akkor végképp nem szabad magunkhoz engedni ezeket a károsító nyilatkat. Te tudod miért hívt meg Téged a Jóisten erre a találkozóra. Csak fülelni kell, és már meg is hallhatod a Felséges válaszát a kérdéseidre. Talán ez már a csoda világa, nem tudom, de azt igen, hogy működik. Sajnos sok ember fél a csöndtől, pedig anélkül nem sok esély van meghallani a segítő útbaigazításokat. Az elcsendesedés talán egyik legjobb módja, ha részt

veszel egy zarándoklaton, elvonulva a világ forgataga elől, a mindennapi problémáinkat magunk mögött hagyva. Nekem már van tapasztalatom, tavaly az El Camino után valóban egy másik ember tért vissza Magyarországra. Más értékrenddel rendelkezem azóta, más dolgok a fontosak, máshogyan látom az embereket. Az Út a fátylat veszi el a szemünk elől, sokkal tisztábban látok azóta. Látom, hogy én is, mint oly sok ember ma, hiábavalóságok után futottam. Itt rájöttem, hogy az újonnan kialakult értékrendemmel boldogabb életet élhetek. Lehet, hogy szegényebb vagyok, ha a pénztárcámat nézem, de sokkal gazdagabb, ha a lelkembe tekintek. Nekem ez a fontosabb. A boldogságot nem lehet megvenni, azt meg kell élni. Kívánom Neked is vándor, aki még csak latolgatod, hogy nekiváji-e az útnak; azt mondom, igen, ne félj semmitől, bátorság kell az elhatározáshoz, aztán megy minden, mint a karikacsapás.

Ha már a kritikáknál tartunk: a következő napon, Derekegyházán megállított az úton egy középkorú férfi, és kérdezte, hogy miért zarándokolok. Nem azt nem értette, hogy mi értelme a zarándoklásnak, meg hogy honnan indul, és hová tart az utam (feltűnően képből volt a kérdéseket illetően), hanem ezzel a beszélgetéssel arra akart rávilágítani, hogy elmondja, ő bizony nem ért velünk egyet. Ez volt az első ilyen jellegű kritika az út során, amikor valaki hangot is adott a nemtetszésének.

A férfi azzal érvelt, hogyha már keresztények vagyunk, akkor a legfőbb dolgunk, hogy Krisztust kövessük. Természetesen ebben én is egyetértek. Egy evangélikus lelkipásztor Dietrich Bonhoeffer Követés című műve egyik meghatározója és útmutatója volt hitem kibontakozásának.

Ha már Krisztust akarjuk követni – fejtegette tovább –, akkor miért zarándokolunk, hiszen Jézus ezt sosem várta el tőlünk.

De hát Krisztus is mindig úton volt, és úgy tanított – érveltem.

Úgy látom – folytatta –, te nem vagy tanító, legalábbis a zarándoklás során senkit sem tanítasz. Valamit nagyon félreértettetek, amikor azt gondoljátok, hogy ez kell a jó keresztény élethez.

Kicsit lehültem a mondottakon, hiszen eddig még csak olyanokkal találkoztam, akik valamiféle marslakónak, vagy UFO-nak néztek (a zöld, nagykarimájú kalapom lehetett a bűnös), ők csak sajnálkozásukat fejezték ki, hogy ebben a hőségben miért „kínozzuk” magunkat, viszont ilyen esettel még nem volt dolgom, ahol a teológia oldaláról támadták volna meg a zarándoklás lényegét.

Az eszmecserénket a férfi kollegájának a megjelenése szakította meg. A beszélgetőtársam csak magánvéleményként próbálta ezt a témát feszegetni, a társa előtt már nem. A másik férfi lényegesen jobb keresztény volt, ő megkínált friss vízzel, 'ha már ilyen nagy vállalkozásba kezdtem, ebben az eszméletlen melegben' – mondta.

A következőkben sokáig foglalkoztatott az eset. Próbáltam akkor magamnak (és talán most itt másoknak is) választ adni arra a kérdésre, hogy valóban Krisztus akarata ez?! A Szentlélek már rá is vezette a gondolataimat a helyes válaszra. Ha már Krisztus követéséről van szó, miért ne követhetnénk abban is, amikor önként vállalta a szenvedést bűneinkért? Miért ne vállalhatnánk mi is ilyen önkéntes áldozatot, melyet titokzatos módon felajánlhatunk bármiért és bárkiért, békéért, jobb világért, maghalt és élő szeretteinkért. A kereszténység egyedülálló módon tud választ adni arra a kérdésre, hogy hogyan kell a szenvedésnek értelmet adni, átváltoztatni valami jóvá, nemessé, amikor elmondhatjuk, van célja a szenvedésnek, a fájdalomnak is. A

legtöbb vallás erre a nagyon fontos kérdésre nem tud érdemben választ adni. Az ilyen zarándokutakon a másokért felajánlott, önként vállalt megpróbáltatások felkészítenek, megerősítenek az ismeretlen jövőre, amikor már a nem önszántunkból vállalt kellemetlenségek, betegségek, fájdalmak törnek ránk, akkor is úgymond „rutinból” találjunk értelmet az élet e fájdalmas szakaszára, tudva, hogy Krisztus szenvedésében titokzatos módon benne van az én kínlódásom is, és viszont, az enyémekben megjelenik Urunk keresztúti felajánlása.

A Derekegyháza-Solt közötti 7 km-en a vadregényes táj megkövetelte a nadrágom hosszú szárának felcsatolását, bármilyen meleg is volt, hordanom kellett. Rövid gatyában a csalánosba belerontani nem jó ötlet. Ez a lecsatolható szárú nadrág egy nagyon okos találmány, igazi 2in1. A zarándoknak mindig mindent magával kell vinnie, és nagyon nem mindegy hány felesleges ruhadarab súlya húzza a vállunkat. A Duna töltésén váratlan vendégek társaságát kell elszenvednünk. A vízparton szűnyogok hada kínozza a jámbor zarándokot, ha az szűnyogriasztó szerrel fel nem készül a támadásuk ellen. A rovarriasztó szer nagyon hasznos még a kullancsok ellen is. Nagy fűben, erdőben, jobb, ha nem adunk esélyt, az ezekkel a kellemetlen vérszívókkal való találkozásra.

Hartán az Eszter vendégház vendégszeretetét élvezhettem, majd másnap Kalocsára, a magyarországi Katolikus Egyház második számú központjába zarándokoltam. Péntek reggel, mielőtt továbbhaladtam volna Fajsra, a Szent István jezsuita templomban, részt vettem a reggeli szentmisén. Első péntek lévén nem akartam a véletlenre bízni, hogy Fajszon lesz-e este mise, inkább később indultam Kalocsáról.

A megadott útvonal szerint csak 17 km-t kellett volna Fajszig legyalogolni, de ezt a távot 10 km-rel megtoldottam, mert elnéztem egy jobbra kanyarodj nyilat a Papp autósiskolánál (ezt csak azért írom ilyen pontosan, hogy más lehetőleg ne essen ebbe a hibába). Az alternatív útvonalhoz tartozó nyilak alapján szépen haladtam Homokmégy-Hajós irányába. Csak akkor világosítottak fel, amikor megérkeztem egy kis faluba, és megkérdeztem egy járókelőt, hogy ez a település ugyebár Bátya, és az az egyszerű kérdésem van még, hogy hol tudok a töltésre felmenni. Elmondták, hogy ez a kicsi település nem Bátya, ugyanis, az az ellentétes irányban van. Kicsit fejbe vágott a hír, de nem volt mit tenni, visszasétáltam a reggeli kiindulási ponthoz. Már majdnem dél volt, amikor visszaértem Kalocsára, hogy immár elindulhassak a helyes úton.

Fajszon a zarándokszállás az egykori révházban lett kialakítva. Szépen felújított, kimeszelt önkormányzati épületről van szó, a zarándokok alapvető igényeit (ágy, meleg víz) kielégítve. A zarándoknaplóban olvastam, az előttem járó zarándoktársaim rövid élménybeszámolóit, melyekben szinte mindenkinél visszatérő téma volt, esti program gyanánt, a naplemente megcsodálása. Az én esetemben egy kicsit eltérő volt ez az égi tünemény, mert egy jókora felhő eltakarta a kilátást. Talán még szebb is lett a végeredmény, ugyanis a felhő mögül kikandikáló, vörösen izzó nap a színek kaleidoszkopikus játékát varázsolta az égboltra.

Fajszról déli irányba vezetett az utam, kb. 10 km után elértem a Szent László hidat, melyen átkelve Tolna megyébe érkezőnk, az egyedülálló állat- és növényvilággal rendelkező Gemenci erdő melletti töltésen haladva Szekszárd felé. Utunk 5 km hosszan a híres Kék-túra útvonalával együtt folytatódott. Az aznapi táv utolsó 7 km-ében elfogyott a vizem, sehol sem volt enyhet adó fa, és volt vagy 42 °C a napon. Már alig láttam, amikor beestem a Szakképző Iskola kertészetébe. A kedves zarándoksegítő tanár úr hozott nekem behűtött görögdinnyét. Ennél jobb táplálékot el sem tudok képzelni, amikor ki van tikkadva az ember. Szekszárdot nem siettem elhagyni, kiderítettem, hogy reggel 9-kor lesz mise a Belvárosi templomban, így csak 10

után indultam útnak. Az előző napi dinnyém másik felét a város felett magasodó kilátóban (utunk erre vezet) ettem meg, addig meg, én szerencsétlen cipelhettem. Megérte. A csodálatos kilátásban gyönyörködve majszoltam a mézédés dinnyémet. Szekszárdot elhagyva, a Remete kápolna után találtam érett szedret, jól belakmároztam ebből a finom, édesen savanykás, szomjoltónak páratlan gyümölcsből is.

Grábócra erdei ösvényen vezet az út. Az ortodox Szerb templomnál érdemes egy kicsit elidőzni. A templom és a kolostor épületei mellett, egy kis kápolnában pozitív (állandóan folyó) kút üzemel. Meg is kérdeztem az egyik nővért, hogy kinyitja-e a kápolnát, és ihatok-e a forrásvízből. Sajnos még nem volt felszentelve a kút, így az továbbra is zárva maradt előttem. Ezért nekem maradt a kolostor mögötti ártézi kút, mely ugyancsak friss, hús vizet adott.

Kicsit össze kellett kapnom magam, hogy ne legyen rám túl késő. Nem az eddigi megszokott, kora délutáni órában értem Ófaluba, már 5 óra is elmúlt, mikor megérkeztem. Normális esetben ekkorra már alszok is egyet a zarándokszálláson, délutáni pihenésképpen. Éppen ezt szeretem a zarándoklatokban, hogy itt nincsenek szabályok, ami keveset meg mi állítunk magunknak, azokat egy elegáns mozdulattal felrúghatjuk.

Ófalu és Óbánya kis településeire érve olyan érzésem volt, mintha Bajorországban járnék. Ezt az illúziót fokozta az a tény is, hogy e települések lakosainak nagy százaléka német ajkú. Rendezett utcák, csinos házak, vendégszerető, kedves emberek vártak. Egy kicsit más világba csöppentem; jó volt a gondolatokkal eljátszozni, ha már itt, ezekben a falvakban megvalósítható ez a szép környezet, akkor itthon ehhez hasonlót máshol is ki lehetne alakítani, a feltételek ugyanis adottak. Hosszú az út a Pilstől a Mecsekig, sok szemet gyönyörködtető, és sajnos sok küszködő településsel találkoztam. Kívánom, és kérem a Jóistentől, hogy Magyarországon több hasonló rendezett község- és városkép formálódjon meg, mint az imént említett falvak esetében, ahová megérkezve, úgy érzi az ember, hogy haza érkezett.

Ófaluból a Mecseknádasd-Óbánya kitérő útvonalon jutottam Püspökszentlászlóra. A dombokon, völgyeken vezető úton (mely ezen a szakaszon csak 22 km) megvan a lehetőség, hogy az elmúlt 13 nap történéseiről, élményeiről egy kicsit elgondolkodjunk. Visszaidézhetjük emlékezetünkbe, hogy mennyi szépet kaptunk már eddig is az Úttól. Ezt a boldog elmélkedést Püspökszentlászló megpillantásával koronázhatjuk meg. A Kelet-Mecsekben, csodás környezetben meghúzódó kicsi település a nyugalom és a béke szigete. A falu 20 állandó lakossal várja az idelátogatót. A zarándok mindig kedves vendég itt. Valószínű az itt lakók közül bárkit megkérdezhetnénk, hallott-e a zarándokútról, bizonyára mindenki jól tudná, honnan és hová tart az utunk. A Szent László király tiszteletére emelt templomban, a kellemes hűvösben, Rózsafüzért imádkozva köszöntem meg Mennyei Atyámnak, hogy megadta az erőt az eddigi út megtételéhez.

Ez az Út számomra inkább a Köszönet és a Hála Útja volt, semmint a Kívánságé. Tavaly az El Caminon azzal a kéréssel fordultam Istenemhez, hogy mutassa meg életutamat, mivel tehetném hasznossá magam a társadalomban.

Az agrárközgazdász szakirány, amiben eddig dolgoztam, egy olyan rendszerre épül, amely egy gazdasági válsággal, a pénz ingatag hitrendszerének összeomlásával egy pillanat alatt darabokra szakadhat. Ennél maradandóbbat, úgy is mondhatnám, fontosabbat szeretnék alkotni, egy olyan pályát találni, ahol a munkahelyen hozott mindennapi áldozat nem veszik

kárba, csak azért, mert a gazdaság bajban van. Olyan pályát találni, ami nem a pénzről, a gazdagságról szól, hanem az emberről és az emberi értékekről.

Sohasem tudhatjuk, Krisztus milyen alakban jön el hozzánk, ki által kapjuk meg az Ő útmutatását. Az El Caminon együtt zárandokoltam egy kanadai ápolónővel. Napokat töltöttünk együtt; ő vezette rá a gondolataimat, hogy soha nem késő pályát módosítani, ő is 32 éves volt, amikor ezt tette. Beszélgetéseink során már tisztán láttam, ez az a szép szakma, amit nekem el kell sajátítanom. Ma már ott tartok, hogy egy idősök otthonában segédápolóként dolgozom, szeptembertől pedig (munkám mellett) megkezdem a szakképzési tanulmányimat. A kinevezésem (az új munkám kezdete) előtt sikerült a Magyar Zárandokúton, a „Hála-útján” részt vennem.

Sokan kikerekedett szemekkel szemlélik döntésemet, hogy az eddigi sikereimet, elért eredményeimet, külföldi életemet, egzisztenciámat feladom, és egy itthon sokkal kevésbé jövedelmező, de számomra nagy boldogságot adó szakmát választok. Az ilyen páfordulások megszépítik az ember életét. Amikor már érzed, hogy csak egy mókuserékben szaladgálsz vég nélkül, körbe-körbe, akkor jött el a megújulás ideje. Talán van kevésbé drasztikus módja is a változásnak, de ez az én döntésem volt, nem másé. Én csak a számomra kijelölt Utat követem. Túl rövid ez az élet, ahhoz, hogy drága idejét „mókuserékekre” pazaroljuk el. Számomra egy ilyen megújulás egy új élet(szakasz) kezdetét jelenti. Nagyon boldog vagyok, hogy meg mertem ezt a lépést tenni. Köszönöm Istennek az erőt, és kérem Tőle, hogy a jövőben ez az új küldetésem is gyümölcsöző legyen.

Püspökszentlászlón a Mackó-lak vendégházban foglaltam szállást. Bea asszony, a ház tulajdonosa még finom ebéddel is megvendégt. Jól esett a meleg étel, már napok óta hideg élelmet ettem. Mindig csak annyit vásároltam, amit el is fogyasztottam. Így nem kell cipelni a plusz kilókat, viszont ha nincs bolt, vagy étterem az adott településen, ahol megszálok, akkor jön egy kis koplalás, ami persze néha nem árt. A ház érdekessége, hogy „öko-házként” működik; eddig még sosem szálltam meg ilyen helyen. Itt meg is figyelhetjük és tanulhatjuk, melyek azok az alternatív módszerek (tisztítószeres, tisztálkodószeres, napkollektoros vízmelegítés stb.), amelyekkel egy ház ökológiailag biztonságos módon üzemelhet.

Utam Püspökszentlászlóról Pécsig, csodálatos erdei ösvényeken, földutakon vezetett keresztül a Mecseken. Kicsit térképolvásós ez a szakasz, oda kell figyelni, hogy melyik turistajelzéssel jelzett úton kell haladnunk. Persze a mi kettős kereszt nyilaink is sűrűn fel vannak festve a fák oldalára, és az útikalauz útleírása is részletes információval szolgál.

Pécsett a pálosok vendégszeretetét élvezhettem, a kolostor melletti Remete-lakban kaptam szállást. Pécs csodálatos adottságokkal és megannyi látnivalóval rendelkező megyei jogú város, Baranya megye székhelye. Sajnos a két fél nap, ami a rendelkezésemre állt, nem volt elegendő, hogy minden nevezetességet felkeressek.

A zárandoklatom utolsó, azaz a 16. napján az út java része lankás terep volt, erdők, mezők mellett, halastavakat kerülgetve érkeztem Bissére. Ez az utolsó település Máriagyúd előtt, itt feltankoltam friss vízzel, melyet a buszforduló melletti kútból nyertem, majd az utolsó komolyabb próbatétel következett (na azért ez sem volt olyan vészes), a Tenkes-hegyét kellett leküzdeni. Lefelé ereszkedve a hegyről egy tanösvényen vezet az utunk Máriagyúdra. Az ösvényen haladva, kihelyezett információs táblákról sok érdekességet megtudhatunk a Mecsek flórájáról és faunájáról. A löszös szurdokon való leereszkedéshez nagy segítséget nyújtott az

eddig is jó szolgálatot tevő botom, amit az El Caminon is használtam. A hegyről lefelé félúton, a türelmetlen zarándok egy kilátóból előre megpillanthatja a kéttornyú gyűdi Bazilikát, majd néhány száz méter megtétele után, be is léphetünk a kegytemplomba. Az ezüst palástba öltöztetett Gyűdi Szűzanya kegszobra előtt imádkozva köszönhetjük meg Égi Édesanyánknak, hogy mindig velünk volt az Út folyamán.

A zarándoklat utolsó éjszakáját ismét a pécsi Szent Imre pálos kolostorban töltöttem, vissza Pécsre már busszal utaztam, talán így valamivel gyorsabb visszaérkezni.

Ez a 16 napig tartó „séta” a kívülállók számára rettentő unalmasnak és monotonnak tűnhet, pedig egyáltalán nem az. Mindig újabbnál újabb hatások érik itt a zarándokot, újabb kihívásokkal kell szembenézni, de a keserűség, a fájdalom elmúlik, végső soron csak a boldog pillanatok maradnak meg emlékezetünkben. Sajnos a mai szekularizált, túlpörgő világunkban nagyon kevesen értik meg, és érzik át, miért vállalkozunk erre a lélekemelő, egy életre maradandó élményt nyújtó kihívásra.

Kedvenc íróm, Dsida Jenő szavai jutnak itt eszembe:

(Összefont tenyérrel, részlet):

Hullott rózsák közt botorkáltam térdig
s hogy koszorúba fűztem annyi jajt,
bolondnak néznek, s azt mondják: nem értik.

Kifordultak a nappali kaszák.
Most csak imásan, összefont tenyérrel
könyörgöm ki az éltem igazát.

Szél-korbácsával az éjszaka megver:
Ne kérdezzed, és ne merd panaszkodni,
hogy miért lettél lélekszemű ember!

Aki egyszer részt vesz ezen, vagy egy ehhez hasonló zarándoklaton, és ott átadja magát az őt körülvevő természetnek, a Jóistennek, az egy életre „megfertőződik” egy nem evilági tudatállapottal. Amikor végéhez közeledik az Út, rettenetesen fájó az isteni magasabb szintről ismét a földre rántani lelkünket, de ha nem Te teszed meg, sajnos megteszi más, viszont azt az életérzést, amit itt megkapunk, senki sem veheti el tőlünk. A Megváltó Krisztus hívott meg, és egyben ajándékozta nekem ezt az Utat, ugyanis „Jézus semmit sem követel tőlünk anélkül, hogy ne adna erőt a megtételéhez.”- *Dietrich Bonhoeffer: Követés*. Ezennel tudva új céljaimat, teendőimet a jövőt illetően, „ami mögöttem van, azt elfelejtve, ami pedig előttem van, annak nekifeszülve futok egyenest a cél felé” (Fil 3,14), Isten segedelmével.

Üdvözlettel és szeretettel,

Mészáros László

Földeák, 2012. július 30.